

РЕШЕНИЕ

№ 1275

гр. София, 14.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ЧЖ-VI-Ж, в закрито заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Костадинова

Членове: Радостина Данаилова
Владимир Вълков

като разгледа докладваното от Владимир Вълков Въззивно гражданско дело № 20231100502405 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 435 и сл. ГПК.

Предмет на разглеждане е жалба от „Т.С.“ ЕАД срещу постановление за разноси от 10.11.2022 г., с което ЧСИ М.П. отказал да намали приети разноси за адвокатския хонорар от 240 лв. и пропорционалната такса по т. 26 от ТТРЗЧСИ. В жалбата се твърди, че вземането е погасено чрез плащане в срока за доброволно изпълнение. Застъпена е теза, че в този случай не дължи адвокатско възнаграждение по чл. 10 ал. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2014 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (Наредба № 1), понеже действия с цел удовлетворяване на вземанията са невъзможни. Искане за адвокатското възнаграждение да бъде намалено, а въпросът за пропорционалните такси и таксата по чл. 26 от ТТРЗЧСИ да бъде разрешен по същество. Претендират се разноси в настоящото производство и юрисконсултско възнаграждение.

Взискателят в изпълнителното производство – „Д.А.“ ЕООД, представляван от Адвокатско съдружие „Б.К.“ чрез адв. С.Д., оспорва жалбата. Застъпва теза, че приетото възнаграждение е по-малък размер от минималния, който определя на 400 лв. Твърди, че освен образуването на изпълнителното дело взискателят е предприемал и други действия – променяни са изпълнителни способи, подавани са допълнителни указващи молби до ЧСИ. Смята, че при тези обстоятелства договореното възнаграждение не е прекомерно. Претендира адвокатско възнаграждение в настоящото производство в размер от 400 лв.

В мотиви, изложени от А.К. – помощник-частен съдебен изпълнител при ЧСИ М.М., се застъпва теза, че приетият размер на адвокатското възнаграждение е в по-нисък размер от следващото се съгласно чл. 10 т. 1 и т. 2 от Наредба № 1 възлиза на 400 лв. Позицията се и на съдебна практика в тази насока. Застъпва становище, че сключеният договор освен за образуване на изпълнителното производство и за осъществяване на процесуално представителство, необходимо за осъществяване на каквито и да било последващи действия обуславят дължимост и на възнаграждение по т. 2 от Наредба № 1. Твърди, че в рамките на изпълнителното производство са предприети и други действия, в това число и участие в

производство, инициирано от възражението на длъжника и по повод на частната жалба. Оспорва адвокатското възнаграждение да касае неприложени изпълнителни способи, а извършени действия от процесуалния представител, ангажиращо и длъжника да възстанови направения на това основание разход. Досежно таксата по т. 26 ГПК смята че такава се дължи за събрана сума, която включва и адвокатското възнаграждение, а калкулираната в случая от 34,30 лв. е на база вземанията по изпълнителния лист и адвокатското възнаграждение.

Жалбата е подадена в предписания от закона срок от лице с признат интерес да инициира настоящото производство срещу подлежащо на обжалване действие на съдебния изпълнител – постановление за разноските. Следващата се държавна такса е внесена. Това определя правото на жалба като надлежно упражнено.

Като обсъди наведените в процеса доводи досежно подлежащото на обжалване действие настоящият състав намира следното.

Изпълнителното производство е образувано по молба от името на „Д.А.“ ЕООД чрез Адвокатско съдружие „Б.Ф.“ чрез адв. В.Ф.С. за събиране на присъдена сума от 36,78 лв. и 6 лв. – разноси в производството по издаване на изпълнителен лист. Вискателят се е легитимирал с договор за цесия.

На 26.10.2022 г. за длъжника е приета покана за доброволно изпълнение с указание за плащане на сумата 416,08 лв. в това число 36,78 лв. – присъдени разноси, 249 лв. – разноси по изпълнителното дело, 130,30 лв. – такси по Тарифата към ЗЧСИ към 04.11.2022 г.. Съгласно постановление за разноси от 21.10.2022 г. определена е и такса по т. 26 ТТРЗЧСИ в размер на 34,30 лв.

По изпълнителния лист не е отбелязано събрана сума въпреки изискването на чл. 434 ал. 2 ГПК. Доколкото обаче нито вискателят, нито ЧСИ М. оспорва твърдението на длъжника, че сумата е платена на ЧСИ в срока за доброволно изпълнение, съдът приема това твърдение за безспорно.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът намира следното:

Отговорността за разноси и в рамките на изпълнителното производство се опира на породена вреда в резултат на укоримо поведение на длъжника. Паричното задължение е носимо, поради което и надлежното му изпълнение изисква проявена инициатива от длъжника. Влязлото в сила съдебно решение еднозначно утвърждава задължението за плащане. Бездействието на длъжника да стори това доброволно го ангажира да възстанови и направените от кредитора допълнителни разноси за принудителното събиране на вземането – арг. от чл. 79 ГПК. При все това обаче регламентираните от нормата изключения позволяват еднозначен извод, че и в рамките на изпълнителното производство намира приложение общоутвърдената граница на отговорността за обезвреда. На възстановяване подлежи не всяка вреда за вискателя, а само тази, която се явява пряка и непосредствена последица от укоримото поведение. С други думи, отговорността за разноси не е санкция на лепсващото своевременно изпълнение, а средство за възмездяване на вискателя за допълнителните разходи, оказали се необходими за принудително изпълнение. В тази връзка именно законът не признава пълно възстановяване на направените разноси от вискателя, а ангажира длъжника да възстанови тези, които се били необходими за удовлетворяване на притезанието. Следователно макар и липсващото доброволно изпълнение да предполага допълнителни усилия за кредитора в рамките на изпълнителното производство, само по себе си не го освобождава от ангажимент да следи за собствения си интерес, редуцирайки разноските до необходимите, за да бъде получено удовлетворение. Направените разноси,

които не са обусловили реализация на притезанието, остават в негова тежест – арг. от чл. 79 ГПК.

Квалифицираната юридическа защита е гаранция за пълноценна реализация на притезанието, поради което и направеният разход за осигуряването ѝ чрез ангажиране на адвокат и в изпълнителното производство е необходим. Размерът на този разход обаче пряко зависи от избора на адвокат. От регламентацията на отношенията между вискателя и адвоката зависи и кога ще бъде заплатено възнаграждението – законът не предписва това да става авансово, но ефективното му плащане легитимира вискателя да изисква възстановяването му. Установеният минимален размер на адвокатското възнаграждение осигурява от една страна предвидимост на този присъщ за защитата на права разход, а от друга – определя установеното от самоуправляващата се адвокатура адекватно възнаграждение за типизирани по предмета си производства. С оглед ангажимента на неизправния длъжник да заплати освен дължимото и допълнително провокираните от неизпълнението разноси обаче в негова тежест е да възстанови и договорено възнаграждение в по-висок размер, **само ако конкретното производство се отличава с фактическа и/или правна сложност**. Затова и нормата на чл. 78 ал. 5 ГПК овластява водещия производството орган да прецени превишението с оглед оказаните критерии като гарантира, че размерът е съобразен със спецификите на конкретния случай. С други думи, нормата на чл. 78 ал. 5 ГПК утвърждава правомощие, чието упражняване е наложително винаги, когато при подадено възражение за прекомерност превишението над стандартното възнаграждение не може да бъде обосновано с фактическа и/или правна сложност на случая. Съдебният изпълнител дължи да редуцира авансово заплатеното възнаграждение за адвокат, оказал се ненужен разход за постигане на търсения резултат – събиране на вземането.

При очертания механизъм за разпределяне на отговорността за обезвреда при контролиран от вискателя размер на разхода за адвокатско възнаграждение следва да се отчете спецификата на изпълнителното производство. Процесуалният закон го определя като двуфазно. С тази особеност може да бъдат обяснени и диференцираните минимални размери на следващото се адвокатско възнаграждение.

Въпреки липсващото доброволно изпълнение по инициатива на длъжника законът предвижда срок за доброволно изпълнение. В рамките на две седмици, смятано от датата на връчване на поканата за доброволно изпълнение, принудата като средство за реализация на подлежащото на изпълнение притезание е изключена. От тази гледна точка и ангажиментите на адвоката са предопределени по съдържание и са ограничени във времето. При обективно предначертания обем от ангажимент логично следва и предписанието на чл. 10 т. 1 от Наредбата – предвидена е сумата от 200 лв. без оглед на спецификите на изпълняемото право. Ето защо и тази сума е необходима в указания вече смисъл.

Не така обаче стои въпросът с възнаграждението по чл. 10 ал. 2 от Наредба № 1. Нормата предписва принципно различен подход за остойностяване на адвокатския труд. Интересът на вискателя бива удовлетворен едва с погасяване на изпълняемото право. Затова и различният подход е оправдан от една страна с оглед неопределения откъм обем и време ангажимент за адвоката в фазата на принудително изпълнение, а от друга – неоправданото бездействие на длъжника да изпълни задължението си включително и с оглед възможността да ограничи разноските по изпълнението. Оттук логично следва и изричното указание, че процесуалното представителство е провокирано от специфична цел – **удовлетворяване на парично притезание**. Това обективно е възможно едва в рамките на факултативната фаза, чието начало поставя безрезултатно изтеклият срок за доброволно изпълнение.

Както бе посочено вече вискателят е свободен да прецени дали и кога да договори ангажимент за процесуален представител – адвокат и за факултативната фаза на изпълнителното производство (развива се само, ако притезанието не е напълно

удовлетворено в срока за доброволно изпълнение). Този избор на вискателя обаче определя направеният разход не като последица от поведението на длъжника, а като резултат на предпочитанието на вискателя да плати преди да е възникнала необходимост за ангажиране на процесуално представителство за неустановената по обем и продължителност фаза, целяща наложено удовлетворяване на паричното вземане.. Макар и нормата на чл. 79 т. 3 ГПК да визираща разноси за неприложени изпълнителни способности, тя онагледява очертания вече принцип за утвърждаване на причинно-следствената връзка между укоримото поведение на длъжника и причинената вреда. Основание за възлагане на разноските в тежест на длъжника произтича само и единствено от необходимостта им за изпълнение на задължението (арг. от чл. 76 ал. 2 ЗЗД). Затова и без значение остава дали разходът касае такса за конкретен, неприложен изпълнителен способ или заплатено адвокатско възнаграждение за несъстояла се фаза от изпълнителното производство.

Не съставлява действие с цел удовлетворяване на вземания проявената от процесуалния представител активност по замяна на изпълнителен способ. От една страна определеният изпълнителен способ е реквизит от молбата за инициране на изпълнителното производство и промяната му във фаза, където принудата е недопустима, не обосновава предизвикан от поведението на длъжника разход. От друга страна, както бе посочено вече отговорността за длъжника за разноси не произтича от вложените от процесуалния представител усилия, а от тяхната ефективност. Затова и **длъжникът дължи да възстанови единствено разноските, които са направени за успешно реализирани изпълнителни способности.**

Не обосновава допълнително усложнение от правна и фактическа страна и развитото се производство по възражение срещу постановлението за разноси. Съдебният изпълнител дължи да очертае обема на дължимото в това число и размера на приетото в изпълнителното производство адвокатско възнаграждение, но, както бе посочено, е и обвързан от правилото на чл. 78 ал. 5 ГПК. Това ще рече, че той служебно не може да намали претендиран от вискателя разход за адвокатско възнаграждение. Тази проверка дължи да осъществи само ако и доколкото длъжникът се възпротиви на указания му размер на адвокатско възнаграждение. Следователно **усложнението не произтича от поведението на длъжника, а от претенцията на вискателя.**

Не се явява относимо към преценката за фактическа и правна сложност и развитото се производство по жалбата. От една страна този довод на вискателя е неотносим към процесния случай – жалбата е предявена чрез друг ангажиран процесуален представител по отделно възлагане, поради което не обосновава хипотезата на действие в рамките на първоначалния договор. От друга страна причина за тази жалба не е поведението на длъжника, а отказът на частния съдебен изпълнител да съотнесе размера на претендираното адвокатско възнаграждение към действителната фактическа и правна сложност на изпълнителното производство във фазата по доброволно изпълнение.

Настоящият състав приема, че приетият размер не може да намери опора и в правилото на § 2а от ДР на Наредба № 1. То се явява относимо към определена категория адвокати – регистрираните по ЗДДС. Нормата на чл. 78 ал. 5 ГПК обаче не отдава значение на обстоятелства, относими към статута на ангажирания адвокат. Понеже материалноправният въпрос за обема на отговорността за разноси подлежи на разрешаване при утвърдени от закона правила, текстът на § 2а се явява необходимо уточнение с оглед нормата на чл. 67 ал. 2 ЗДДС, че **размерът на косвения данък не е включен в определената минимална цена на адвокатската услуга.** По тази причина няма основание за извод, че § 2а от Наредбата утвърждава ДДС в допълнение към определения минимален размер на адвокатското възнаграждение, обуславящо и противопоставим на длъжника разход. С оглед очертаната вече граница на отговорността за обезвреда направеният от възложителя избор на адвокат сам по себе си не е в състояние да обоснове задължение за

възстановяване на произтеклия от това допълнителен разход към фиска.

По изложените съображения настоящият състав приема за меродавен установения размер на минимално възнаграждение от 200 лв. Тъй като делото не разкрива усложнение нито от правна, нито от фактическа страна спрямо типичното, приетото от съдебния изпълнител вземане за адвокатско възнаграждение като подлежащо на събиране в производството следва да бъде редуцирано до установения размер.

По таксата по т. 26 от ТТРЗЧСИ

С оглед нормата на чл. 6 ал. 2 ГПК съдът е ограничен до поисканата в процеса защита или в случая – да разреши по същество въпроса за начислените пропорционални такси. Единствената начислена пропорционална такса в случая е тази по т. 26 ТТРЗЧСИ. Настоящият състав приема, че в контекста на чл. 78 ал. 3 ЗЧСИ издадената законова делегация тарифа очертава обхвата на разноските, които длъжникът дължи. Според чл. 78 ал. 1 ЗЧСИ таксите включват 1) извършване на изпълнителни действия и 2) извършване на други действия. Общото е, че възнаграждението за ЧСИ произтича от извършено от него действие. Правилото на т. 26 ТТРЗЧСИ не касае елемент от изпълнителен способ, а обуславя предвидената такса от **събрана сума**. Оттук логично следва извод, че основание за начисляването ѝ е **постигнат от ЧСИ резултат**. Затова и меродавна за чл. 26 ТТРЗЧСИ се явява единствено **постъпилата по негова сметка сума от реализирани изпълнителни способности**.

Отговорността за разноски и в рамките на изпълнителното производство е призвана да обезщети вискателя, а не да санкционира длъжника за закъснялото плащане. Реалното изпълнение в срока по чл. 428 ал. 1 ГПК е желан от закона резултат, постигането на който осигурява и очакваната **съразмерност в тежестта на разноските в изпълнителното производство с необходимото за събиране на вземането**, намерил изрично отражение в пета забележка към т. 26 ТТРЗЧИ.

Законът придава значение на момента на плащане единствено в хипотезата на чл. 79 ал. 1 т. 1 ГПК и то, за да прогласи отговорността на длъжника и за **допълнително направените и разноски от вискателя в изпълнителното производство до момента на плащането**. Не всички разноски на вискателя, било то и направени след образуване на изпълнителното производство, подлежат на възстановяване от длъжника. Основание за това е единствено приложен изпълнителен способ (т. 3), довел до принудителната реализация на вземането (чл. 82 ЗЗД). Възниква въпросът при плащане в срока за доброволно изпълнение какво е извършеното от ЧСИ действие. Сумата е постъпила след получена от длъжника покана за доброволно изпълнение. За връчването ѝ обаче ЧСИ събира такса – т. 5 ТТРЗЧСИ. При нормативно утвърдената диференциация на подлежащите на таксуване действия и очертания обем на отговорност на длъжника за разноските в изпълнителното производство, настоящият състав не намира основание за разширително тълкуване на нормата и по отношение на **получена** по сметка на ЧСИ сума в срока за доброволно изпълнение.

По разноските

Отговорността за разноски в съдебно производство почива на необосновано от правна гледна точка предизвикан съдебен спор. По изричен текст на чл. 78 ГПК, регламентиращ този въпрос, отговорността за разноски е обусловена от изхода на провокирания го гражданскоправен спор. Това придава на отговорността за разноски акцесорен характер. Предвиден е и нарочен ред за преразглеждане на решението за разпределение отговорността за разноски, а институционалният контрол за законосъобразност се явява негова факултативна фаза. В случая предмет на разглеждане не е спор за материално право, а преценка законосъобразността на упражненото от органа на

принудителното изпълнение правомощие да разпреди отговорността за разноси. Тази специфика в предмета на съдебното производство не се включва в хипотезата на чл. 78 ГПК, поради което и не обуславя самостоятелно основание за ангажиране на отговорността за разноси. Ето защо и заявеното искане от страните следва да бъде оставено без уважение.

За пълнота следва да се посочи, че в случая не се установява направеният допълнителен разход от жалбоподателя да е провокиран от необосновано предизвикан спор от страна на възискателя. Законът регламентира нарочен ред за възмездяване на вреди, произтекли от незаконосъобразни действия на частния съдебен изпълнител – чл. 74 ЗЧСИ.

Мотивиран от изложеното настоящият състав на Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на „Т.С.“ ЕАД постановление от 10.11.2022 г. по изпълнително дело № 20228510402838 на ЧСИ М.П., с което е отказано изменение на постановление за разноси от 21.10.2022 г. в обжалваната част за сумата над 200 лв. - адвокатско възнаграждение и пропорционална такса по т. 26 ТТРЗЧСИ и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТМЕНЯ постановление за разноси от 21.10.2022 г. в обжалваната част за сумата над 200 лв. - адвокатско възнаграждение и 34,30 лв. - такса по т. 26 ТТРЗЧСИ.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на „Т.С.“ ЕАД да му бъдат присъдени разноси в настоящото производство.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на „Д.А.“ ЕООД да му бъдат присъдени разноси в настоящото производство.

Решението не подлежи на обжалване - чл. 437 ал. 4 изр. второ ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____